Anul al 65-lea

8 PAGINI 4 LEI

Taxa poştală plătită în numerar, conform aprobării Dir. G-rale P. T. T. Nr. 26.064/938

Nr. 138 Vineri 18 Iunie 1948

ABONAMENTE CAPITALA Lei 100 pe 1 lună Lei 320 pe 3 luni Lei 575 pe 6 luni

UNIVERSUL

ABONAMENTE PROVINCIA Lei 100 pe 1 lună Lei 320 pe 3 luni Lei 575 pe 6 luni PLATA PRIN CEC 7999

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
TIPOGRAFIA „UNIVERSUL"
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10:

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE DIRECŢIE

BIROU

MICUL COMERŢ ŞI NAŢIONALIZAREA

Economia românească evoluează spre forme noui de organizare, menite a-i crea condiţiuni mai bune de lucru în sistemul producţiei, circulaţiei şi repartiţiei bunurilor, care, la rândul lor, să asigure un nivel mai ridicat de viaţă al populaţiei.

Naţionalizarea întreprinderilor aduce în patrimoniul Statului, — ca mandatar gestionar al poporului român — principalele mijloace de lucru din sectorul producţiei industriale şi miniere, din sectorul comerţului bancar, transporturilor şi asigurărilor, ceeace constitue premiza unor activităţi economice mai ordonate şi mai productive şi totdeodată, garanţia că beneficiile acestei noui situaţii dobândite nu se vor mai canaliza, ca până acum, în buzunarele unui număr restrâns de privilegiaţi, cari, sub ocrotirea regimurilor politice şi a sistemului economic-social din trecut, făceau averi şi trăiau împărăteşte, din exploatarea muncitorimei şi a ţărănimii şi — indirect — şi din exploatarea funcţionarilor şi a păturilor nevoiaşe dela oraşe.

Concentrând în mâinile statului unele din principalele forţe productive ale ţării, naţionalizarea asigură în chipul acesta trecerea marei industrii dela forma arbitrară de producţie, circulaţie şi repartiţie pe care, în chip fatal, o implica sistemul capitalist-individual, la forma dirijată în cuprinsul unui plan general de lucru, care nu numai că exclude fenomenul exploatării şi toate beneficiile ce decurgeau din el în favoarea marilor industriaşi, dar datorită planificării activităţilor, potrivit nevoilor reale generale ale ţării, tot ea va fi în măsură să asigure o producţie conformă nevoilor, ceeace înlătură pericolul crizelor ciclice inerente regimurilor capitaliste.

Păturile largi ale poporului vor avea numai de câştigat de pe urma acestei mari prefaceri.

În primul rând, stabilirea unui raport mai echilibrat între preţul articolelor industriale şi preţul produselor agricole nu va mai avea de întâmpinat rezistenţa faţişe sau deghizată a marilor industriaşi, în detrimentul masei mari a populaţiei agricole, iar procesul de treptată ieftenire generală a vieţii îşi va putea urma nestingherit cursul, în folosul tuturor categoriilor consumatoare dela oraşe şi sate.

Condiţii mai bune de lucru dobândite în câmpul producţiei vor asigura dela sine condiţii mai bune de lucru în câmpul circulaţiei şi repartiţiei bunurilor produse.

Micul comerţ, alături de mica întreprindere industrială şi a meseriaşului şi deasemeni alături de marea masă a producătorilor agricoli, vor fi printre primele categorii avantajate de reforma naţionalizării marilor întreprinderi.

Micul comerciant nu va mai fi la cheremul fabricantului şi al intermediarilor pentru aprovizionarea sa cu mărfurile de care are nevoe. El nu va mai fi constrâns să accepte retuşarea comenzii, după bunul plac al fabricantului sau angrosistului, primind sorturi pe care piaţa nu e dispusă să le absoarbă şi de care furnizorii au tot interesul să se scape şi nici condiţiunile de preţ şi de plată, depo vremea marilor industriaşi care-i îngreunau situaţia şi contribuiau la menţinerea sau chiar la agravarea scumpetei. Sub regimul comercial pe care-l va pregăti naţionalizarea întreprinderilor, micul comerţ va fi pus la adăpost de lăcomia şi manevrele speculative ale marelui întreprinzător; el va putea conta pe preţuri şi pe condiţiuni de aprovizionare bine determinate, care 'i vor putea menţine activitatea în cadrul legalităţii, fără a-l mai expune, ca mai înainte, rigorilor penale pentru delictele de sabotaj economic, speculă, comerţ ilicit, etc., delicte pe care le săvârşea din cauza speculei marilor industriaşi.

Noile condiţiuni de producţie, de circulaţie şi repartiţie a mărfurilor vor asigura în chipul acesta nu numai o valorificare mai bună, mai ordonată şi mai productivă a forţelor economice ale ţării în avantajul masselor mari ale poporului, dar şi un climat moral infinit mai ridicat al întregei noastre vieţi economice.

Naţionalizarea întreprinderilor reprezintă, aşa dar, din toate punctele de vedere, o etapă superioară în evoluţia economiei naţionale şi — am putea spune — în evoluţia întregei societăţi româneşti.

Dar aceasta nu înseamnă că roadele ei vor pica automat şi deodată în braţele noastre, că peste tot vor curge râuri de lapte şi miere, fără să mai fie nevoe de eforturi excepţionale, de spirit de disciplină şi organizare, de munca metodică, încă şi mai încordată decât cea depusă până acum, din partea factorilor de bază ai ţării, începând cu muncitorimea organizată, de toate categoriile, flancată de tehnicieni, de specialişti, de toată intelectualitatea noastră demo-

Haralamb Ionescu

(Continuare în pag. 2-a)

TELEGRAMELE TRIMISE

DE D-NII PROF. DR. C. I. PARHON ŞI DR. PETRU GROZA NOULUI PREŞEDINTE AL REPUBLICII POPULARE CEHOSLOVACE, CLEMENT GOTTWALD ŞI PRIMULUI MINISTRU A. ZAPOTOCKI

D. prof. dr. Const. Parhon, preşedintele Prezidiului Marii Adunări Naţionale şi dr. Petru Groza, preşedintele Consiliului de Miniştri, au adresat următoarele telegrame noului preşedinte al Republicii Cehoslovace Clement Gottwald şi noului prim ministru Antonin Zapotocki:

Domniei-Sale
D-lui CLEMENT GOTTWALD
Preşedintele Republicei Cehoslovace

Felicitând călduros pe Excelenţa Voastră, pentru dovada de mare încredere pe care l-a acordat-o poporul Cehoslovac vă exprim cu acest prilej cele mai bune urări pentru succesul importantei D-vs. misiuni în vederea desvoltării şi înfloririi Republicei Cehoslovace şi a păcii şi colaborării internaţionale.

Dr. C. PARHON

Domniei-Sale
D-lui ANTONIN ZAPOTOCKI
Preşedintele Consiliului de Miniştri al Republicii Cehoslovace

În numele guvernului Român şi al meu personal vă rog să primiţi călduroase felicitări pentru înalta însărcinare pe care aţi primit-o.

Urez cu acest prilej noui succese poporului Cehoslovac pe drumul democraţiei populare pentru binele şi fericirea patriei sale şi al desvoltării prieteniei cu ţările democrate în frunte cu prietena şi aliata noastră comună Uniunea Sovietică în scopul întăririi păcii şi a democraţiei în lume.

Dr. PETRU GROZA

Domniei-Sale
D-lui CLEMENT GOTTWALD
Preşedintele Republicei Cehoslovace

Rog pe Excelenţa Voastră să primească în numele Guvernului Român şi al meu personal felicitările cele mai cordiale pentru înalta misiune ce l-a fost încredinţată şi urez Poporului Cehoslovac cu prilejul alegerii d-voastră ca preşedinte al republicii cehoslovace noui succese în opera de desvoltare şi înflorire a democraţiei populare pentru întărirea frontului păcii şi al democraţie care are în fruntea sa Uniunea Sovietică, marea prietenă şi eliberatoare a popoarelor noastre.

Dr. PETRU GROZA

IN UNIUNEA SOVIETELOR

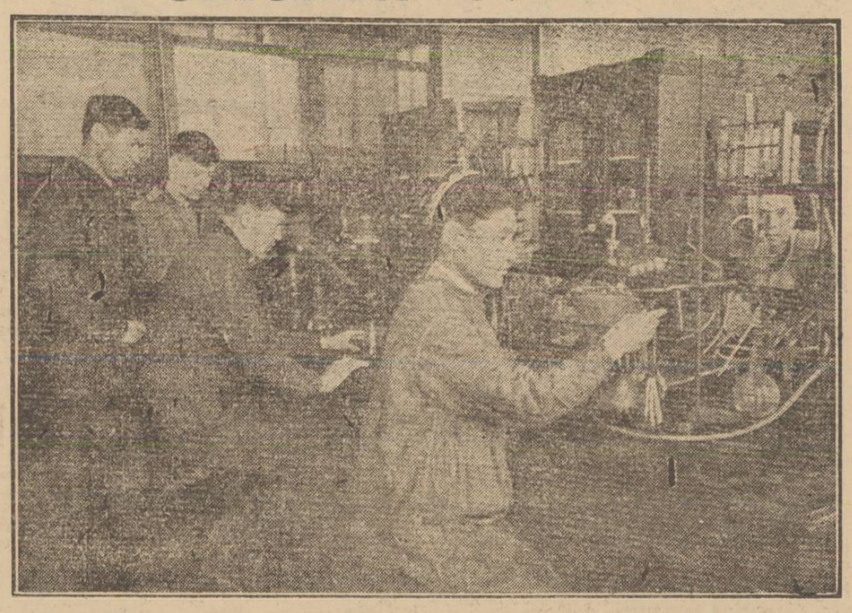

Lucrările practice la Universitatea din Taşkent, capitala republicei Uzbece

Când va începe distribuirea zahărului pe trimestrul Iulie - Septembrie

Ministerul Comerţului a hotărît ca după 1 Iulie a. c., să înceapă distribuirea raţiilor de zahăr cuvenite populaţiei pe trimestrul Iulie-August-Septembrie.

Raţiile se vor distribui pe noulle cartele a căror repartizare este în curs şi se va prelungi până aproape de finele lunii Iunie.

VOM IMPORTA 200.000 DE COASE

Ultimul număr al Buletinului economic cehoslovac, publicat de către ministerul comerţului exterior al Cehoslovaciei, anunţă că Cehoslovacia va livra Republicii Populare Române 200.000 coase, care vor fi repartizate de către Societatea română de Stat pentru vânzarea materialelor feroase.

CULTURILE AU AVUT MAI MULT FOLOS DECÂT DAUNE DE PE URMA PLOILOR

Ministerul Agriculturi comunică:

În săptămâna dela 7—13 Iunie c., ploile au fost abundente în jumătatea de Est a ţării. Ele au depăşit 50 milimetri în Bucovina şi Nordul Moldovei, Sud-Estul Transilvaniei şi Sudul Munteniei, iar în regiunile Roman, Bacău, Făgăraş, Bucureşti, Roşiori de Vede au depăşit 75 milimetri.

În restul ţării, precipitaţiunile au variat între 10—50 milimetri.

Culturile au avut în general mai mult folos decât daune de pe urma ploilor, cazurile de excese de apă pe unele ogoare având un caracter local.

DOUĂ PERSONALITĂŢI POLITICE GERMANE IN CAPITALĂ

În Capitală se află în vizită d-nii Wilhelm Pick şi Otto Grottewohe, preşedinţii Partidului Unităţii Socialiste din Germania.

Ieri seară, în cadrul unei conferinţe de presă, d-lor au făcut interesante declaraţii asupra problemei germane.

UN NOU LOT DE FOŞTI PRIZONIERI INAPOIAŢI DIN U. R. S. S.

În ziua de 16 Iunie 1948 a sosit în gara Socola Iaşi un nou lot de 1428 foşti prizonieri înapoiaţi din U.R.S.S.

În cursul aceleiaşi zile au fost îndrumaţi spre Focşani, unde, după îndeplinirea formalităţilor, vor fi lăsaţi la căminele lor.

ATRIBUŢIILE SECRETARILOR GENERALI ŞI CONDUCĂTORILOR DIRECŢIILOR DIN MINISTERUL ARTELOR ŞI INFORMAŢIILOR

D. Octav Livezeanu, ministrul artelor şi informaţiilor, a semnat deciziile prin care — potrivit noului legi de organizare a departamentului — se fixează atribuţiile secretarilor generali şi conducătorilor direcţiilor. Astfel:

D. Mihai Florescu, secretar general, este delegat cu coordonarea funcţionării celor trei sectoare de atribuţiuni ale acestui minister: al artelor, cultural şi al informaţiilor. D-sa, totodată, este autorizat a semna şi rezolva toate lucrările ce intră în atribuţiunile direcţiunilor: presei, cinematografiei, arhitecturii şi expoziţiilor, contabilităţii, administrative, personalului şi serviciului contenciosului, precum şi lucrările privind instituţiunile tutelate sau controlate de minister.

D. Nicolae Moraru, secretar general, semnează şi rezolvă toate lucrările ce intră în atribuţiile direcţiunilor: teatrelor, muzicii, artelor plastice, învăţământului artistic şi literar precum şi cele privind instituţiunile controlate sau tutelate de minister şi aflate în sectorul de atribuţiuni al direcţiunilor susmenţionate.

D. Dumitru Mihalache, secretar general, este autorizat a rezolva şi semna toate lucrările ce intră în atribuţiile direcţiunilor: aşezămintelor culturale şi serviciilor judeţene, precum şi cele privind instituţiunile controlate sau tutelate de minister şi aflate în sectorul de atribuţiuni al direcţiunilor menţionate.

Cu conducerea direcţiunilor ministerului artelor şi informaţiilor au fost delegaţi d-nii: George Ivaşcu, Direcţia Presei; Paul Popovici, Direcţia Aşezămintelor Culturale; Aurel Ion Maican, Direcţia Teatrelor; Zeno Vancea, Direcţia Muzicii; Lucian Grigorescu, Direcţia Artelor plastice; Petre Iosif, Direcţia Literară; Marcel Breslaşu, Direcţia Învăţământului Artistic; Dumitru Trifa, Direcţia Contabilităţii; Dumitru Ionescu, Direcţia Serviciilor Culturale judeţene; Nicolae Diaconu, Direcţia Arhitecturii şi expoziţiilor; Dumitru Petre, Direcţia Personalului; Gheorghe Stancu, Direcţia Administrativă; N. N. Vasiliu, Serviciul Contenciosului.

Totodată d. Petru Năvodaru a fost delegat a îndeplini funcţia de director general adjunct al Soc. Editura de Stat.

SĂ NE INGRIJIM SĂNĂTATEA

Toate cărţile scrieu şi toţi medicii şi studenţii în medicină ştiau că noi avem în ţară o jumătate milion de tuberculoşi, un milion sifilitici şi că blenoragia este un fel de „măseaua minţii" pentru un tânăr de 18-20 ani. Nimănui nu i se cerea mai mult decât să ştie aceste cifre pe care trebuia să le folosească la vreun concurs, în vreo conferinţă sau în vreo discuţie. Sunt foarte puţini aceia care s'au sesizat de ceeace înseamnă aceste cifre şi au căutat, în consecinţă, să lupte pentru a reduce numărul sifiliticilor, blenoragicilor, pelagroşilor.

Cunoc medici — pe care aş putea să-i numesc — care cunoşteau numărul bolnavilor de aceste maladii spuse sociale, medici bine pregătiţi, care întorcându-se din campaniile sanitare din această primăvară mi-au declarat că ei au rămas surprinşi de ceeace au văzut şi constatat. Un fapt îmbucurător e că o bună parte din medicii şi studenţii în medicină, ţinuţi până deunăzi departe de realitatea palpabilă, întorcându-se din aceste campanii şi-au dat seama că lor le revine datoria şi profesională şi cetăţenească de a stârpi aceste boli.

Realitatea este aceasta: un milion oameni se îmbolnăvesc anual de malarie, avem peste două milioane blenoragici, 300 mii bolnavi de pelagră, 600 mii tuberculoşi.

Aceasta este tabela sănătăţii publice pe care ne-a lăsat-o regimurile trecute.

Datele pomenite mai sus privesc numai bolile sociale.

Problema sănătăţii publice la noi mai prezintă o faţă. Rari sunt cetăţenii care au trecut de 45 ani care să nu sufere de o boală de rinichi, ficat sau inimă. In general, datorită insuficientei îngrijiri, cetăţeanul trecut de 45 ani suferă cronic de rinichi sau ficat, iar cel ajuns la 50 ani suferă aproape întotdeauna de inimă. Aceste boli fac să se piardă preţioase ore de muncă. 10-15% din muncitori suferă de reumatism. Aceasta face ca muncitorii suferinzi să nu poată să dea randament în muncă şi să ducă şi o viaţă chinuită. Prin 1939 a fost cercetată vederea muncitorilor dintr'o fabrică de carton din Bucureşti. Numai 28%, deci numai un sfert dintre ei, au fost găsiţi cu vederea normală.

Toate aceste date arată cât de puţin era îngrijită populaţia ţării noastre. Ar putea răspunde unii că ţăranii, muncitorii şi chiar funcţionarii nu se duceau la medic. Dar ce s'a făcut pentruca oamenii aceştia să fie îndrumaţi către medici, ce s'a făcut pentruca ei să aibă mijloace materiale ca să poată să-şi îngrijească sănătatea? Nu s'a făcut nimic. Să ne gândim numai la faptul că foarte multe din bolile de stomac, inimă, ficat îşi au originea într'o dantură neîngrijită.

Câţi oameni din ţara aceasta se pot lăuda cu o bună dantură? Cum era să-şi îngrijească ţăranul, muncitorul şi chiar funcţionarul dantura când această îngrijire te costa o sumă considerabilă?

Mai era ceva. Cetăţeanului nostru nu i se făcuse nici un fel de educaţie sanitară, deaceea el venea la doctor după ce boala îşi înfipsese adânc rădăcinile în trupul lui şi când nu mai rămânea nimic de făcut.

Dar groaza de spital? Spitalele noastre funcţionau prost, scump şi lipsă de îngrijire şi răspundere. Câţi dintre noi, bolnavi fiind, nu ne-am gândit cu groază că s'ar putea să ajungem la spital? Mamele îşi ascundeau copiii, maturii îşi ascundeau boala numai să nu ajungă la spital.

De mici, copiii erau educaţi să aibă teamă de medic. „Vine doctorul!", aceasta era propoziţia cu care mamele, ele însăle prada unei greşite educaţii, îşi linişteau de multe ori copiii. La toate acestea se mai adăoga şi faptul că medicamentele erau foarte scumpe. Aveam zece feluri de antinevralgice, zeci de feluri de me-

Mircea Rapişeanu

(Continuare în pag. 2-a)

NOUL MINISTRU AL REPUBLICEI POPULARE A ALBANIEI A REMIS SCRISORILE SALE DE ACREDITARE

D. Theodor Heba, ministrul R. P. a Albaniei, a prezentat scrisorile de acreditare

Ieri, 16 Iunie, orele 13, d. Theodor Heba trimis extraordinar şi ministru plenipotenţiar al Republicii Populare a Albaniei a remis scrisorile sale de acreditare d-lui prof. dr. C. I. Parhon, preşedintele Prezidiului Marii Adunări Naţionale a R. P. R. de faţă fiind d-nii: prof. P. Constantinescu-Iaşi, vicepreşedinte, Ion Niculi, vicepreşedinte, Marin Florea Ionescu, secretar şi d-na ministru al Afacerilor Externe, Ana Pauker.

D. ministru Theodor Heba a fost însoţit de d. Koli Shuke, secretar de Legaţie.

MUZEUL MILITAR

de General Major MIHAIL MALTOPOL

Noua clădire a muzeului

Mai zilele trecute, unul din cotidianele noastre a publicat o inspirată evocare asupra acestei importante Instituţiuni de cultură naţională şi militară, care în curând, după o lungă perioadă de inactivitate, îşi va redeschide porţile.

În preajma mult aşteptatului eveniment, ca actual Director al acestui Muzeu, găsesc de o imperioasă datorie a reîmprospăta evocarea făcută. Totdeodată vreau să aduc unele date necunoscute marelui public, care să dovedească sacrilegiul ce s'a săvârşit acum cinci ani prin distrugerea Palatului său, căci el adăpostea executele colecţii de artă şi tot vestigiul eroismului Poporului nostru, în drumul lui spre libertate şi progres.

Iată cum au decurs faptele:

La 3 Mai 1943, echipele cârmuirei de tristă memorie încadrând o unitate de pionieri, s'au năpustit asupra edificiului, fostul Palat al Artelor, care din culmea dealului Filaretului străjuia într'o atât de farmecă inspiraţie estetică, splendidul Parc revărsat la picioarele sale, opera unui om însufleţit pentru binele obştesc, astăzi „Parcul Libertăţii".

Suiţi pe scările metalice, cu tărăcoape şi clocane electrice, trimişii Generalului Pantazi loveau fără milă în cristalul ferestrelor, în luminătorul acoperişului, în cărămida şi betonul zidăriei. N'au fost cruţate nici plăcile de marmură unde se încrustase numele celor 2364 Eroi, care în 1916 se avântaseră cu atâta furie în contra prusacilor invadatori ai lui Makensen.

La protestele personalului Muzeului, care ceruse un răgaz pentru a salva colecţiile conţinute, i se răspundea tăios: „Clădirea este de paianta!... Aci n'aveţi decât nişte uniforme mâncate de molii!..." Şi dărâmarea a continuat mereu mai sadic, cinci luni de zile neîntrerupt, dovedind soliditatea construcţiei, căci betonul fundamentului şi traversele metalice n'au putut fi d'slocate decât cu puterea dinamitei. Vecinii îşi aminteso şi astăzi bubuiturile.

Conducerea fascistă nu a avut nici un moment de ezitare şi a ordonat distrugerea minunatului palat, aşa după cum la fel în 1941 ne-a înhămat la aventura nefastă pornită contra popoarelor sovietice, jertfind la Don şi Stalingrad floarea tineretului românesc.

Iată adevărul strict obiectiv asupra distrugerii monumentalei clădiri şi istoria îşi va face datoria ca să descopere şi să înfiereze cozile de topor care au ajutat la săvârşirea acestui act dement.

Dacă s'ar scormoni mai stăruitor în arhiva dictaturei, s'ar putea afla cine au fost profitorii momentului de restriişte naţională, care pentru a obţine o mobilizare pe loc, n'au ezitat ca să se facă unelte cârmuirei, totdeodată creindu-şi importante venituri personale. Este deajuns să precizăm că numai pentru dărâmarea edificiului s'au cheltuit 17 milioane, iar pentru nivelarea terenului 103 milioane. In totul s'au cheltuit deci 120 milioane.

(Continuare în pag. 2-a)

UN ULTIM TERMEN DE INSCRIERE PENTRU CARTELELE DE LEMNE

Societatea comercială municipală pentru aprovizionarea Capitalei, Direcţia produselor raţionalizate aduce la cunoştinţa cetăţenilor că se acordă un ultim termen de înscriere la centre, pentru cartelele de lemne până la 30 Iunie cor.

Cetăţenii care nu se vor înscrie la centre până la această dată, pierde acest drept.

Centrele de alimente raţionalizate sunt obligate să primească aceste noui înscrieri şi să le depună cu tabel în dublu exemplar până la 5 Iulie.

Cetăţenii care s'au înscris mai târziu, vor primi cartele de lemne tot prin centre, după data de 10 Iulie a. c.

IN URMA NAŢIONALIZĂRII INDUSTRIEI, C.F.R.-ul CONCENTREAZĂ INVENŢIILE ŞI INOVAŢIILE IN MUNCĂ

Prin naţionalizarea industriei, s'a desfiinţat „secretul de fabricaţie".

Până acum, dacă tehnicienii sau muncitorii isbuteau să găsească noui sisteme de fabricare a unor piese sau materiale speciale, invenţia lor era exploatată de patronul întreprinderii respective şi ţinută secret, speculându-i exclusivitatea. Se realizau astfel mari câştiguri, din care cei ce realmente se trudiseră pentru descoperirea procedeului nou nu aveau nimic de câştigat.

*

Azi, situaţia se prezintă cu totul altfel, în urma naţionalizării industriei, care pe viitor va colabora organizat, pentru perfecţionarea fiecărei descoperiri.

Căile ferate române fac, în acest sens, începutul. Pe lângă faptul că este cel mai mare consumator de piese şi materiale industrializate din ţară, întruneşte şi cel mai mare număr de tehnicieni. Astfel, în cadrul administraţiei cfr. se va înfiinţa un organ de concentrarea, studierea şi desăvârşirea tuturor invenţiilor şi inovaţiilor în muncă, ce se vor populariza şi transmite tuturor celorlalte ramuri ale industriei de stat, unde vor fi adaptabile.

Elementele meritoase vor fi încurajate şi răsplătite.

La direcţia generală cfr. — în cadrul unui birou de studii — au fost concepute câteva maşini-unelte, printre care una de găurit şi un strung, adaptate uzului căilor ferate.

Planurile acestor maşini-unelte vor fi puse la dispoziţia uzinelor de stat Cugir pentru executare, atât pentru nevoile căilor ferate, cât şi ale oricăror alte instituţii, unde s'ar dovedi necesare pentru sporirea producţiei.

Uzinele Malaxa, deasemenea, vor pune la dispoziţia căilor ferate deszene de construcţie pentru anumite piese de frână la vagoane, al căror procedeu de fabricare era secret până acum.

La rândul lor, fiecare din marile industrii din ţară, urmând pilda căilor ferate, vor constitui astfel de organe speciale, pentru concentrarea tuturor inovaţiilor şi invenţiilor, care vor fi popularizate.

*

Rezultă, din cele înfăţişate ma sus, că naţionalizarea industriei nu numai că desfiinţează posibilitatea îmbogăţirii unora şi, în acelaş timp, posibilitatea evaziunilor de valori peste graniţele ţării, dar pune ordine în această direcţie, desfiinţând şi secretul de fabricaţie, atât de dăunător progresului general.

C. Fulga